

Bilag 1.

Sundheds- og Omsorgsudvalgets redegørelse for integrationsindsatsen

Borgerrepræsentationen vedtog den 14. juni 2006 Københavns Kommunes Integrationspolitik. Ifølge integrationspolitikken skal hver fagforvaltning årligt redegøre for sin integrationsindsats i forhold til de opsatte mål i integrationspolitikken og vurdere, om det er realistisk at nå integrationspolitikken mål i 2010.

Formålet med redegørelsen er, at give Sundheds- og Omsorgsudvalget et overblik over status, ressourceforbrug og målopfyldelse på integrationsområdet forud for budgetforhandlingerne.

Redegørelsen vil blive brugt i en samlet statusrapport, som Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen udarbejder på baggrund af redegørelser fra forvaltningerne. Statusrapporten forelægges Borgerrepræsentationen d. 27. august 2009.

Sundheds- og Omsorgsudvalget er derfor blevet bedt om følgende:

1. En redegørelse for opfyldelse af de mål, der er relevante i forhold til Sundheds- og Omsorgsudvalgets ressortområde, herunder afklaring af om målene kan indfries i 2010. Og hvis indfrielse af målene ikke er realistisk bedes udvalget forholde sig til om det ønskes at
  - a. Nedjustere succeskriterierne
  - b. At forlænge målenes løbetid
  - c. At prioriteres yderligere ressourcer til området

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltninger lægger desuden vægt på, at udvalget forholder sig til, om lavkonjunktoren påvirker muligheden for at nå målene.

2. Statuskemaer for integrationsindsatser fra budget 2009, der bidrager til at nå målene i integrationspolitikken.
3. En økonomisk oversigt over budget for Sundheds- og Omsorgsudvalgets samlede integrationsindsats 2009-12.

Ad 1) Målopfyldelse i forhold til Sundheds- og Omsorgsudvalgets ressortområde

I integrationspolitikken er der i alt seks mål. Sundheds- og Omsorgsudvalget har aktiviteter, der retter sig mod opfyldelse af to af de seks mål, nemlig:

- Forskellene i etniske danskere og indvandreres sundhedstilstand skal udlignes.
- I perioden til og med år 2010 skal andelen af beskæftigede indvandrere øges med 10 procentpoint til ca. 57 %.

Relevante målsætninger, som bidrager til integrationspolitikens mål er dels de strategiske mål i sundhedspolitikken (gældende til 2010):

- Livsstilen blandt etniske minoriteter¹ skal forbedres, når det gælder rygning, kost, fysisk aktivitet, reproduktiv sundhed og tandsundhed.
- Etniske minoriteters deltagelse i sociale netværks skal fremmes.
- Sundhedstilstanden blandt etniske minoriteter uden for arbejdsmarkedet skal forbedres bl.a. med henblik på større integration på arbejdsmarkedet.

Dels følgende strategiske mål under ældrepolitikken:

- Ældre etniske minoriteters fysiske og psykosociale sundhed skal styrkes, herunder øge nydanske ældres kendskab til kommunens servicetilbud.
- Ældre etniske minoriteter tilknyttet ældreplejen skal leve et ældreliv i så kulturel og sproglig genkendelighed som muligt.

Endelig kan der orienteres om at Sundheds- og Omsorgsudvalgets i juni 2008 (SOU 100/2008) vedtog en strategi på tværs af politikker for etniske minoriteters sundhed frem til 2010. Strategien hviler på tre strategiske søjler: viden og information, målrettede indsatser og mainstreaming dvs. tilpasning af den generelle indsats til på lang sigt også at rumme etniske minoriteter.

Målopfyldelse

For så vidt angår målene om at fremme sundhedstilstanden blandt etniske minoriteter er vurderingen, at for målgrupperne børn, unge og voksne er det ikke realistisk at nå målet i 2010 med den nuværende indsats.

Sundheds- og Omsorgsudvalget har på budget 2009 og 2010 afsat midler til ensomhedsforebyggelse for ældre etniske minoriteter. Midlerne på budget 2009 skal dels anvendes til sundhedsfremmende indsatser, især med fokus på sociale netværk og psykosocial sundhed, dels understøttelse af at ældre etniske minoriteter kan leve et ældreliv i kulturel og sproglig genkendelighed. Der arbejdes desuden hen imod en mainstreaming af indsatsen på området. Overordnet opfylder indsatsen på området de opstillede mål.

Med hensyn til målet om øget beskæftigelse til ca. 57 % arbejder Sundheds- og Omsorgsudvalget med

¹ Sundheds- og Omsorgsudvalget benytter termen "etniske minoriteter" om indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, hvilket svarer til termen "indvandrere" i integrationspolitikken.

rekruttering og fastholdelse af etniske minoritetsansatte i ældreplejen og andre dele af forvaltningen. I Sundheds- og Omsorgsforvaltningen var 15 pct. af de ansatte i 2008 med anden etnisk baggrund end dansk. I 2007 var dette tal 11 pct. Der ud over er der 480 social- og sundhedshjælperelver og –assistenter med etnisk minoritetsbaggrund, der ikke indgår i beregningen. Medtages disse grupper vil den samlede procentandel øges til omkring 20%.

Status for det overordnede mål

Sundheds- og Omsorgsudvalget bliver i henvendelsen fra Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (bilag 2) bedt om en redegørelse for den aktuelle status for følgende mål: *Forskellene i etniske danskeres og indvandreres sundhedstilstand skal udlignes.*

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen beder om at Sundheds- og Omsorgsudvalget, hvis målet ikke kan indfries i 2010 forholder sig til om det ønsker:

1. at nedjustere succeskriterierne
2. at forlænge målets løbetid
3. at prioritere yderligere ressourcer til området

Som anført i det ovenstående er der igangsat en række indsatser, der på lang sigt vil medvirke til indfrielse af målet. Inden for den givne tidsramme vil det dog ikke være realistisk, at indfri det overordnede mål. Dette underbygges yderligere af den nationale profil for etniske minoriteters sundhed, hvor Københavns Kommune i partnerskab med en række nationale, regionale og kommunale aktører har bidraget. Sundhedsprofilen viser blandt andet, at 22-48% indvandrere har dårligt selv vurderet helbred sammenlignet med 10% blandt etniske danskere. Sundheds- og Omsorgsudvalget konkluderede ligeledes i indstilling af 15. maj 2008 (83/2008), at det ud fra budgetplaner for 2009 ikke ville være realistisk at indfri den vedtagne Sundhedspolitik konkrete målepunkter. Med en fortsættelse af det eksisterende indsatsniveau vil dette derfor stadig være situationen for 2010.

Det vil med udgangspunkt i disse overvejelser være hensigtsmæssigt at forlænge målets løbetid.

Lavkonjunktorens påvirkning af muligheden for at nå målene

Der er i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen ikke foretaget analyser af lavkonjunktorens betydning for målopnåelsen på sundheds- og omsorgsområdet, hverken via påvirkningen af beskæftigelse eller levevilkår. Der er således endnu ingen klare indikationer på lavkonjunktorens påvirkning af målopnåelsen.

Ad 2) Statusskemaer for integrationsindsatser fra budget 2008, der bidrager til at nå målene i Integrationspolitikken

Status for indsatser, der bidrager til målet om udligning af sundhedstilstanden

I 2009 har Sundheds- og Omsorgsudvalget 20 indsatser, der retter sig mod at fremme etniske minoriteters sundhed. Det estimeres, at ca. 9.010 borgere med anden etnisk baggrund end dansk nås gennem disse indsatser i 2009. Det samlede budget er 5,6 mio. kr. plus 4,3 årsværk.

Ifølge aftale med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen beskrives flere indsatser i samme statusskema for at sikre det bedst mulige overblik. Der beskrives nedenfor følgende fire statusskemaer:

- A. Status for indsatser i 2009 rettet mod børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund
- B. Status for indsatser i 2009 rettet mod voksne med etnisk minoritetsbaggrund
- C. Status for indsatser i 2009 rettet mod ældre med etnisk minoritetsbaggrund
- D. Status for indsatser i 2009 på Sundhedscenter Nørrebro

A. Status for indsatser i 2009 rettet mod børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund

Økonomi	1.097.250*
Målgruppe	Etniske minoritetsborgere under 25 år i Københavns Kommune, hvilket omfatter omkring 29.000 borgere.
Beskriv aktiviteterne	<ul style="list-style-type: none"> • Ung og sund i uddannelse: På erhvervs- og produktionsskoler tilbydes undervisning om idræt og kost, samt rygning, rusmidler og seksualundervisning.
Indsatsens mål	Det vurderes at i alt en tredjedel af projektets målgruppe, 1260 unge med etnisk minoritetsbaggrund nås i 2009 via ovenstående aktivitet.
Hvordan bidrager indsatsen til mål i integrationspolitikken	Indsatsen er målrettet skoletyper med høj grad af etniske minoritetsunge. Indsatsen vurderes derfor at medvirke til en forbedring af etniske minoritetsunges sundhedstilstand via forbedret sundhedsadfærd og handlekompetencer.
Planlagt opfølgning	"Ung og sund i uddannelse" evalueres i af intern specialkonsulent samt af eksterne konsulenter, ifm. en samlet evaluering af en række satspuljeprojekter.
Status ift. målopfyldelse	Indsatsen forløber planmæssigt.

*desuden 2,5 årsværk finansieret af forebyggelsespuljen

B. Status for indsatser i 2009 rettet mod voksne med etnisk minoritetsbaggrund

Økonomi	1.887.000 kr.*
Målgruppe	Etniske minoritetsborgere i alderen 20-64 år i Københavns Kommune, hvilket omfatter omkring 45.000 borgere.
Beskriv aktiviteterne	<ul style="list-style-type: none"> • Sundhed på dit sprog: Korps af sundhedsformidlere med anden etnisk baggrund end dansk, som holder informations- og dialogmøder om motion, kost, diabetes, rygning, tandsundhed og familieplanlægning. Møderne afholdes i foreninger, væresteder, sprogskoler, aktiveringscentre, mv. (4.700 personer) • Motionsvejledning, MOVE: I et boligområde med høj andel etniske minoritetsbeboere tilbydes motionsvejledning målrettet etniske minoriteter (100 personer). • HIV/AIDS-planen: Information, rådgivning og undervisning af etniske minoriteter i forhold til HIV/ADIS (1700 borgere).
Indsatsens mål	Det vurderes, at 6.500 voksne med etnisk minoritetsbaggrund nås i 2009 via ovenstående aktiviteter.
Hvordan bidrager indsatsen til mål i integrationspolitikken	Indsatserne vurderes at bidrage til opnåelsen af målet om udligning af sundhedsforskelle mellem etniske danskere og etniske minoriteter via forbedring af sundhedsadfærd blandt etniske minoriteters inden for rygning, kost, motion, reproduktiv sundhed og tandsundhed.
Planlagt opfølgning	Sundhed på dit sprog evalueres internt. Motionsvejledning evalueres af Syddansk Universitet via evaluering af By i Bevægelse. HIV/AIDS-planen slutevalueres i løbet af 2009.
Status ift. målopfyldelse	Indsatserne forløber planmæssigt

*desuden 1,8 årsværk finansieret af forebyggelsespuljen

C. Status for indsatser i 2009 rettet mod ældre med etnisk minoritetsbaggrund

Økonomi	2.112.000 kr.
Målgruppe	Etniske minoritetsborgere over 65 år i Københavns Kommune, hvilket omfatter omkring 2.500 borgere.
Beskriv aktiviteterne	<ul style="list-style-type: none"> • Ensomhedsforebyggende tiltag målrettet ældre etniske minoriteter: Aktivitetstilbud i dagregi på plejehjem for ældre etniske minoriteter, undersøgelse af muligheder for frivillighedsordninger samt samværsaktiviteter i boligområder for ældre etniske minoriteter (120 personer). • Etniske sproggrupper i dagregi på Slottet: Socialt samvær, sundhedsinformation og motion til ældre etniske minoriteter (30 personer). • Sundhed på dit sprog: Der afholder informations- og dialogmøder om sundhed med ældre etniske minoriteter (budget og deltagerantal medregnet i skema B).
Indsatsens mål	Det vurderes at i alt 150 ældre med etnisk minoritetsbaggrund nås med indsatserne i 2009.
Hvordan bidrager indsatsen til mål i integrationspolitikken	Vurderes at bidrage til opfyldelse af målet om udgligning af sundhedsforskelle mellem etniske danskere og etniske minoriteter via forbedring af sundhedsadfærden samt målet om at fremme etniske minoriteters deltagelse i sociale netværk.
Planlagt opfølgning	Der gennemføres såvel interne som eksterne evalueringer af ovenstående indsatser.
Status ift. målopfyldelse	Indsatserne forløber planmæssigt.

D. Status for indsatser i 2009 på Sundhedscenter Nørrebro

Økonomi	500.000 kr.
Målgruppe	Voksne etniske minoriteter bosat på Nørrebro og Bispebjerg, ca. 16.230 borgere.
Beskriv aktiviteterne	<ul style="list-style-type: none"> • Dialogmøder om diabetes • Informationsmøder om sundhed • Sundhed på dit sprog: Sundhedsformidlere, der afholder informations- og dialogmøder om sundhed med etniske minoriteter (budget og deltagerantal medregnet i skema B). • Kulturelt tilpasset rehabiliteringsprogram til borgere med anden etnisk baggrund med type 2 diabetes. • Lær at leve med kronisk sygdom: Patientuddannelse rettet mod etniske minoriteter. • Informationsmøder til etniske minoriteter om sundhed. • Kønsoptaget motion og træning for etniske minoriteter.
Indsatsens mål	I 2009 estimeres det, at ca. 1.100 borgere med etnisk minoritetsbaggrund nås via ovenstående aktiviteter

Hvordan bidrager indsatsen til mål i integrationspolitikken	Vurderes at bidrage til opfyldelse af målet om udligning af sundhedsforskelle mellem etniske danskere og etniske minoriteter via forbedring af sundhedsadfærden blandt etniske minoriteter inden for rygning, kost, motion, reproduktiv sundhed og tandsundhed.
Planlagt opfølgning	Indsatserne evalueres løbende.
Status ift. målopfyldelse	Indsatserne forløber planmæssigt.

• **Status for indsatser i 2009 der bidrager til at nå målet om øget beskæftigelse**

I 2009 har Sundheds- og Omsorgsudvalget 6 indsatser, der direkte retter sig mod beskæftigelse af etniske minoriteter. De estimeres at kunne nå ca. 350 ansatte eller potentielt ansatte med et budget på 1.722.000 kr. Indsatserne beskrives i nedenstående statusskema.

Status for indsatser i 2009, der skal øge andelen af beskæftigede med etnisk minoritetsbaggrund i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Økonomi	1.722.000 kr.
Målgruppe	Etniske minoritetsborgere, der er ansat i SUF eller har interesse heri
Beskriv aktiviteterne	<ul style="list-style-type: none"> • Fastholdelse af social- og sundhedshjælperlever med anden etnisk baggrund end dansk via styrket sproglig og faglig vejledning af eleverne i praktikperioderne. • Fastholdelse og rekruttering af social- og sundhedshjælperlever med anden etnisk baggrund end dansk via kompetenceudvikling af praktikvejledere via kursus i interkulturel kommunikation. • Danskkurser under Sundhedsakademiet for ansatte i ældreplejen, som har dansk som andetsprog ("Skriv og læs dansk - dansk som 2. sprog"). • Der oprettes ca. 5 integrationsstillinger. I stillingerne indgår en SUF finansieret opkvalificering, eksempelvis i forhold til sproglige kompetencer. Lønningerne er finansieret af Økonomiforvaltningen. • Praktikpladser stilles til rådighed på plejehjem for kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, der er tilknyttet sprogskoler. • Mentorordninger på plejehjem og i hjemmeplejen for nyansatte etniske minoritetsansatte med henblik på fastholdelse og uddannelse samt åbent hus arrangementer med henblik på rekruttering.
Indsatsens mål	I 2009 estimeres det, at ca. 350 ansatte nås via ovenstående aktiviteter.
Hvordan bidrager indsatsen til mål i integrationspolitikken	Målet er at fastholde og øge antallet af etniske minoritetsansatte i SUF og dermed bidrage til øget beskæftigelse blandt etniske minoriteter.
Planlagt opfølgning	Alle indsatser skal løbende evalueres.

Status ift. målopfyldelse	Alle indsatser forløber planmæssigt. Andre indsatser rettet mod fastholdelse og rekruttering af etniske minoritetsansatte i ældreplejen er beskrevet under skema C, idet flere af disse indsatser er rettet mod såvel personale som borgere.
---------------------------	--

Ad 3) Økonomisk oversigt over budget for Sundheds- og Omsorgsudvalgets samlede Integrationsindsats

Tabel 1 er et statusskema over de samlede budgetter for Sundheds- og Omsorgsudvalgets indsatser, som retter sig særligt mod etniske minoriteter, både internt og eksternt finansierede. Øvrige indsatser, der måtte have såvel etnisk danske som etniske minoritetsdeltagere, er ikke medtaget her.

Tabel 2 er en oversigt over de SUF-midler, der er afsat til området samt midler fra den tværgående integrationspulje.

Tallene for 2010, 2011 og 2012 er baseret på, at kun interne bevillinger fra forebyggelsespuljen er fremskrevet med en enkel fremskrivning på basis af 2009 budgettet. De resterende beløb er tidsbegrænsede bevillinger, der udløber, og derfor ikke kan indgå i en fremskrivning udover bevillingens løbetid. Tallene er opgjort i mio. kr. Medarbejderlønninger, der ikke er inkluderet i budgetterne, fremgår kun for 2009.

Tabel 1: Statusskema (samlet budget)

Integrationsindsatser i relation til mål i integrationspolitikken	2009	2010	2011	2012	I alt
indsatser rettet mod børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund	1,1*	0,9	0,4	0,1	2,5
indsatser rettet mod voksne med etnisk minoritetsbaggrund	1,9**	0,7	0,7	0,7	2,8
Indsatser rettet mod ældre med etnisk minoritetsbaggrund	2,1	2,0	1,0	1,0	6,1
indsatser på Sundhedscenter Nørrebro	0,5	0	0	0	0,5
indsatser der bidrager til at nå målet om øget beskæftigelse	1,7	1,7	0	0	3,4
Integrationsprojekter (beskrevet i projektbanken) – samlet beløb	2,5	0	0	0	2,5
I ALT	8,6	5,3	2,1	1,8	17,8

*desuden 2,5 årsværk finansieret af forebyggelsespuljen

**desuden 1,8 årsværk finansieret af forebyggelsespuljen

Note: Integrationsprojekter beskrevet i BIFs Projektbank er (dele af) projekterne Move@school og Mere Lighed i sundhed/Mit Liv - Min Sundhed. Eftersom de står i BIFs Projektbank, skal de ikke yderligere beskrives i Integrationsredegørelsen.

Tabel 2: Økonomiskema (kun SUF-midler og midler fra den tværgående integrationspulje)

Integrationsindsatser i relation til mål i integrationspolitikken	2009	2010	2011	2012	I alt
---	------	------	------	------	-------

indsatser rettet mod børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund	0,1*	0,1	0,1	0,1	0,4
indsatser rettet mod voksne med etnisk minoritetsbaggrund	1,2	0,7	0,7	0,7	3,3
Indsatser rettet mod ældre med etnisk minoritetsbaggrund	2,0	2,0	1,0	1,0	6,0
indsatser på Sundhedscenter Nørrebro	0,5	0	0	0	0,5
indsatser der bidrager til at nå målet om øget beskæftigelse	1,7	1,7	0	0	3,4
Integrationsprojekter – se note ved skema 1	0,2	0	0	0	0,3
I ALT	5,7	4,5	1,8	1,8	13,8